

KMETSKE LIST

Štev. 42

Ljubljana, 16. oktobra 1940

Leto XXII

Naloga sredi velikih dni

Nihče nam ne more očitati pretiravanja, ako trdimo, da se v sedanji dobi svet doslovno maje v tečajih. V silni borbi, ki se razvija dan za dnem s hujšo srditostjo, ne gre samo za novo ploskovno razdelitev zemlje in njenih dobrin, ampak tudi za

nova oblikovanja

človeka, narodov in človeštva. Sicer je res trenutno še vse megleno in zavito v soparico bojev, tako da novih obrisov ne moremo jasno pregledati, vendar se kljub temu zavedamo vsi, da nekaj umira, nekaj pač, kar se je preživelo in mora že po naravnih zakonih napraviti prostor novemu.

Ali bo novo boljše mimo starega? Kdo naj to danes ve in pove? O otroku, ki se šele rodi, radi čeblija govorne babice, pametna mati in oče pa v novem bitju gledata samo svežo življenjsko uganko, ki jo bosta skušala z vestnim in smotrnim negovanjem rešiti v kar največji blagor osebe in skupnosti.

človeštvo kot celota

in narodi kot njega udje so v bistvu podvrženi istim naravnim zakonom, kakršnim se moramo pokoravati posamezniki. Kakor se poedinec rodi in živi, dokler v večjem ali manjšem obsegu ne izpolni svoje naloge, nakar ga pokosi smrt, tako je tudi z narodi.

Ako gledamo v zgodovino, vidimo, kakor na filmskem platnu, kako so narodi vstajali, razvijali svoje življenjske sile ter po opravljenem delu izginjali. Toda kakor za posameznikom vstajajo njegova dela, tako tudi za umrlimi narodi ostaja njihova kultura, ki oplaja prihajajoče. Ako bi ne vedeli, da je življenje večno gibanje, bi lahko verjeli, da se bo človeštvo nekoč razvilo in enotno tolikanj izoblikovalo, da bi bilo narodno umiranje izključeno. Ta vera pa bi bila smešna. Pomenila bi isto ko verjeti, da se bo posameznik kdaj izpopolnil do nesmrtnosti. Saj smrt sama na sebi ni nobeno zlo, ampak naravna in najbolj priročna urejevalka življenja.

dolžnost vsakega človeka

pa je kljub temu, da živi, da celo čim dalje živi in kar najbolj popolno opravi svoje življenjske naloge, kakršne mu je po eni strani naložila narava sama, po drugi pa položaj, kakršnega v življenju zavzema na podlagi svojih sposobnosti in spretnosti. Kadar kdo umrje, ko je vse svoje naloge opravil, se s spoštovanjem poklonimo njegovemu spominu, vendar se nam ta smrt zdi prirodna in nekako nujna. Slovenski človek to prirodno nujnost lepo izraža, ko pravi ob takih prilikah: Ta je prestal, nas pa še čaka! V teh preprostih besedah je izražena velika modrost, ki se ji ne more nihče izogniti.

Nekaj drugega pa je, kdor umre v mladosti, ko je bilo življenje še kakor nepopisana knjiga razgrnjeno pred njim. Tak dogodek nas pretrese in presune pa naj ga je zakrivila bo-

lezen ali pa neizbežna usoda v obliki take ali take nesreče. V tem primeru občutimo smrt kot nekaj nasilnega, čemur se upira vsa naša notranjost. Še hujše je, če vemo, da je dotičnik smrt zakrivil sam z lahkomišelnostjo, ali da se morda celo samovoljno odvrge življenje od sebe. Tedaj imamo občutek, da je nekdo brez pravice in samolastno posegel v naravni red.

Dolžnost naroda

do življenja ni nič manjša nego dolžnost posameznika. Tudi vsak narod ima svoje življenjske naloge, ki jih mora nujno izpolniti v čim večji meri. Tako zahteva že njegov naravni življenjski nagon, ki ga pri omikanih narodih še oplemenituje in krepi kulturna zavest.

Zato mora narod storiti vse, kar je človeško mogoče, da se ohrani, krepi in množi svoje sile ter se tako nepretrgoma izpopolnjuje za življenjsko borbo in kar najbolj popolno izvrševanje svojih nalog.

Kar velja za vsak drugi narod, seveda nujno velja tudi za nas Slovence. Že v mirnih časih, še veliko bolj pa ob takih pretresih, v kakršnih se sedaj vije svet, pa je potrebno, da narod pozna svoj enotni narodni ideal, to se pravi, da je v narodnostnem pogledu enotno usmerjen. Kakor je naše ožje žarišče Ljubljana, tako je preko nje središče tudi našega narodnega življenja Beograd. Ni važno, koliko napak se zagreši tu ali tam, ampak je življenjsko važno za nas, da se vsi zavedamo pomena teh dveh naših središč. Napake se dajo s skupnimi napor in smotrnim delom odstraniti in popraviti, napačna blodna miselnost pa je bolezen, ki tudi narodove sile razkraja in slabi ter tako narod neizbežno peha v smrt. Kdor niti v današnjih časih tega ne spozna in ne prizna, je gnójen tvor na narodovem telesu, tvor, ki ni vreden nič drugega, kakor da ga brezobzirno izžgemo.

Mladost

je najlepše poroštvo bodočnosti, toda že v mladosti in morda celo vprav v njej mora narod pokazati vse zdrave kali življenja. Res je mladost čas učenja in zato tudi doba večjih ali manjših napak, toda te napake se ne smejo ponavljati. Narod nikakor ne sme dovoliti, da bi se zaradi manjvrednosti nekaterih nje-

govih udov ponavljali v šoli življenja primeri, ko je za svoje nastope dobival oceno »slabo« ali celo »prav slabo«.

Vsaka šola nekaj stane, pravi pregovor. Slovenci smo svoje šolanje tekom stoletij drago plačali, kar nam dovolj pove že primerjava zemljevidov iz raznih dob naše nevesele zgodovine. Vsaj zdaj, ko nam je bila usoda toliko naklonjena, da nam je dovolila izpolnitev toliko stoletnih sanj, bi se morali iztrezniti in se zavedati, da sreča ne hodi rada dvakrat v hišo. Gorje tistemu, ki jo ob prvem obisku zavrne! Brezobzirno mu bo obrnila hrbet in bo odslej zaman tarnal in jadikoval za njo!

Ali nismo mnogi pri nas podobni takim nadutim slepcem? Ali se ne igrajo z usodo naroda, kakor da niso pred Bogom in zgodovino odgovorni zanj? Kaj bi rekli gospodarju, ki ima lep lasten dom, pa ga zanemarja in podira ter po vsej sili išče zavetja zdaj pod to, zdaj pod ono tujo streho? Kakor bi njega to gnalo v propast, tako pomeni

narodni samomor

vsako dejanje, ki ne stremi za tem, da se naše sile okrepe in strnejo.

Prisluhni dogodkom v svetu je naša sveta dolžnost. Spoznavati jih, jih bistro motriti in pazno zasledovati ter temu primerno uravnavati tudi doma svoje življenje, to nam ukaže doba. Kajti tudi pri nas bo marsikaj starega umrlo in se bo rodilo novo. Toda kljub vsemu temu moramo ostati doma zakoreninjeni kakor hrastje v svojo zemljo, v svojo kri in svojo rast. Skrbno moramo paziti, da bo dete, ki se bo rodilo, res naše, plod našega duha in naše krvi. Samo tako ravnanje nas lahko reši najhujšega.

Kdor pa seje malodušje, kdor škili zdaj sem, zdaj tja, kdor iz strahu ali sebičnosti noče videti, odkod utriplje in se pomlaja naše življenje, je izdajalec. Iškarjot, ki bi nas za nizko ceno rad dal pribiti na križ.

Prepričani smo o zdravju slovenskega naroda, zato tudi verujemo, da odklanja že samo misel na samomor. Enako pa smo prepričani tudi o njegovi življenjski sili, ki je v Jugoslaviji dobila novih virov. Zato vemo, kaj je skupaj s Srbi in Hrvati naša prva naloga in najsvetejša dolžnost.

Slov. kat. skupnost

V »Delavski pravici« je napisal Dr. P. K. obširen članek o vprašanju odnosa cerkve do političnih strank v Sloveniji od ustanovitve krščansko socialnega gibanja in o odnošajih dr. Janeza Kreka do SLS, oziroma njenega vodstva.

Ker se pogledi pisca v mnogočem skladajo s stališčem slovenskega kmetkega gibanja, ki ga je pričela po svetovni vojni organizirati v Slove-

niji SKS, priobčujemo nekaj zanimivih odstavkov iz zgoraj omenjenega članka tudi v »Kmetkem listu«, da bodo videli naši pristaši, kako prav smo imeli vseh dvajset let, ko smo zahtevali od duhovništva in cerkve, da se dvigne nad stranke, da mora služiti vsemu narodu in da vsako istovetenje cerkve s kako politično stranko neizmerno škoduje prav cerkvi in veri. Naše spoznanje se

ni hotelo uvaževati dolgo časa. Priti je moralo do druge svetovne vojne, da se je začelo jasiti in razločevati med poslanstvom enega in pravico drugega.

Vsem nam je še v živem spominu, kakšno razpoloženje je vladalo prva leta po prvi svetovni vojni. Vsi vemo, da je takrat nastopila zgodovinska nujnost, da se stare avstrijske stranke likvidirajo do zadnjih njihovih celic. Nastopile so druge razmere, drugi časi in zmagale so revolucionarne nacionalne ideje. Zato bi morale prevzeti politično zastopstvo slovenskega naroda nove stranke in novi ljudje, prepojeni z duhom časa in novih zmagovitih idej. Toda to se ni zgodilo. Dvajset let je bilo izgubljenih v škodljivi in neumni borbi s starimi propadlimi idejami, ki so pa po nekaj letih uspele napraviti videz resničnega razpoloženja slovenskega naroda.

Druga svetovna vojna nam postavlja isto vprašanje na dnevni red. Stvar novih ljudi in mlajšega roda je, da na to vprašanje dokončno odgovori.

Dr. P. K. takole piše o tem vprašanju med drugim:

»O tem geslu (o slovenski katoliški skupnosti) razmišljati ali celo se na široko razpisati je pomneilo v naših krogih vedno pregrešek proti dobrim navadam. Molče smo prenašali marsikatero obtožbo. Saj se je to geslo porabljalo skoro izključno v zvezi s krščanskimi socialisti kot rušilci te skupnosti...

Le to si hočemo zapomniti: slovenska katoliška skupnost ni verski, ni cerkveni pojem, katoliška skupnost — taka, kot smo jo uporabljali pri nas, — je političen pojem. S tem dejstvom smo si naše raziskovanje v glavnem pojasnili in tudi močno olajšali.

Nikjer na svetu, morda z edino izjemo na Slovaškem, pri nas pa prav gotovo, ni cerkvena hierarhija zahtevala, da morajo biti vsi dejavni katoliki tudi pripadniki ene in iste, od vodstva kat. Cerkev določene stranke. Kjerkoli se je pa kaj takega dogodilo, se je dogodilo zaradi lokalnih časovnih koristi in vsakikrat v nasprotju z nadčasovnim poslanstvom Cerkev. Taki ukrepi, take zahteve ne bi bile opravičljive niti v tem

primeru, da je Cerkev obenem tudi avtoritarni regiment dotične politične enote. Tudi v tem primeru bi bila katoliška skupnost vzvišena nad trenutnim političnim položajem in to celo v takem, samo teoretično možnem primeru, v katerem bi imenovani avtoritarni katoliški regiment obetal obstojati še celo stoletje.

Katoliška skupnosti je mogoča samo v verskem pogledu. V političnem pogledu se ni mogla nikjer obdržati razen pri politično zaostalih ali pri tvarno jako revnih narodih, pri katerih je cerkvena organizacija prevzela še politično funkcijo. Če mase pa narodi politično osvestijo, postane združevanje verskih in političnih funkcij v rokah cerkvenega vodstva velik kamen spodtike. Cerkev pa razen gmotnih ne prinaša nobenih drugačnih koristi. Prav narobe. Cerkev se prelevi v politično institucijo prvega reda. Kar pa je pri vsej stvari najusodnejše, je njena reakcionarna vloga, ki je nujen odmev tisočletnih tradicij, privilegijev in posestev, ki že sami po sebi zahtevajo vodstvo politike v smeri status quo ante (da ostane vse pri starem). Tako postane politična katoliška skupnost v katoliškem narodu velikanska zavora tako v socialnem kot v gospodarskem smislu, zavora, ki ne dopušča nikakega razvoja.

Po prikazu velikega dela, ki ga je organiziral dr. Janez Ev. Krek v krščansko socialnem gibanju, kar mu je nakopalo sovraštvo. Pisec nadaljuje:

»Nato je umrl na srčni napaki, ki je niso zapazili niti njegovi najboljši prijatelji. »Bog me varuj prijatelj, sovražnikov se bom že sam,« smo si s pravico mislili ob imenovanem branju.

Na koncu zaključuje pisec svoj članek tako:

»Vstal je nov človek, ves drugačen kot so ga oznanjevali slepi preroki; prinaša nov svet, nov red, novo pravico in novo mero. Ali nismo vseh 20 let, ko smo stali sami in izobčeni sredi slepe ulice, pričakovali ravno njega — novega človeka s pravico in novo mero. Zakaj bi sedaj oklevali, če se nahodni mežnarji usekavajo v zadregi, ker niso očistili cerkve za nepričakovano novo mašo. Naš veliki dan je napočil, pa naj se svetovni dogodki razvijajo že tako ali tako.«

Doma in drugod

RAZDOLŽITEV SREDNJEGA STANU

Banska oblast v Zagrebu se že dalj časa peča z vprašanjem razdolžitve srednjega stanu, to je obrtnikov, trgovcev in menda nameščencev. Razdolžitev naj bi se izvršila, kakor pravi »Hrvatski dnevnik« z olajšanjem odplačilnih pogojev. V pošteb bi prišli le dolgovi, storjeni pred l. 1932., in sicer v svotah od 10.000 do 300.000 din. »Hrvatski dnevnik« je mnenja, da bi se morala taka razdolžitev izvršiti po vsej državi.

JUGOSLAVIJA IN NJENA NEVTRALNOST

V zvezi s pisanjem inozemskega tiska o zunanjem in notranjem političnem položaju Jugoslavije je napisal te dni »Hrvatski dnevnik« na uvodnem mestu članek, v katerem razpravlja o nevtralnosti Jugoslavije in pravi med drugim:

»Ako analiziramo, kar se je pri nas dogajalo zadnje leto, pridemo do zaključka da naša politika nevtralnosti ni bila politika dezinteresiranosti. Vse naše gospodarsko življenje se je in se še vedno bolj orientira k velesilama osi. Računati je treba z geopolitičnimi zakoni, ki jih nihče ne more spremeniti. Ti zakoni so, zlasti še po vstopu Italije v vojno, jasno odredili pravec naše gospodarske politike. Jugoslavija vodi danes povsem realno zunanjo politiko, prilagojeno položaju v svetu. Ničesar ni storila in ničesar ne dela, s čimer bi prišla v nasprotje z moralnimi in življenjskimi interesi velesil osi. Da se kot celota briga za integriteto svojega ozemlja, je nekaj

tako po sebi razumljivega, da bi bilo nenaravno, ako bi bilo drugače. V ostalem sta v začetku vojne velesili osi ponovno jasno izjavili, da nimata nikakih teritorialnih aspiracij v našem predelu in mi nimamo nikakega povoda dvomiti o tem. Zato naši odnošaji do Nemčije in Italije ne morejo biti drugačni, kakor prijateljski.«

SLADKOR ZA SLAJENJE VINSKEGA MOŠTA

Ministrski svet je predpisal uredbo o oprostitvi sladkorja za slajenje mošta od državne in banovinske trošarine. Uredba določa, da se oprostitev trošarine nanaša le za one kraje, kjer grozdje zaradi izjemnih vremenskih razmer ni moglo dovolj dozoreti ali so ga morali vinogradniki zaradi elementarnih vzrokov predčasno obrati. Obstoj teh pogojev ugotove pod lastno odgovornostjo krajevni kmetijski referenti. Trošarine prosti sladkor za slajenje mošta mora biti denaturiran. Nakup se izvrši brez plačila trošarine preko Prodajne centrale za sladkor v Beogradu. Nakup sladkorja za dodajanje moštu brez plačila trošarine se sme odobriti v količini največ 4 kg na 100 l mošta v smislu predpisov § 2. zakona o vinu in čl. 4. pravilnika za izvrševanje tega zakona. Odobrenje za izdajo sladkorja brez plačila trošarine za slajenje mošta bodo izdajale pristojne finančne direkcije.

Pogoje za izdajanje dovoljenj in način kontrole uporabe tega sladkorja bo predpisal finančni minister. Kdor bi sladkor uporabljal v druge

svrhe ali bi prekršil predpise, ki jih bo izdal finančni minister za izvajanje te uredbe, bo kaznovan po določbah čl. 33. in 34. zakona o državni trošarini.

PARNIK »VIDO« ZADEL NA MINO

Jugoslovanski parnik »Vido«, ki je plul po Črnem morju, je zadel na mino in se kakih 18 km od obale potopil. Posadko so rešili ruski granicarji. Trgovski parnik »Vido« je imel 3700 ton in je bil last paroplovne družbe iz Sušaka.

TAKO NE SME BITI

Orožniki so te dni odkrili v vasi Gališčaku pri Sv. Juriju ob Ščavnici veliko sramoto, ki kaže skrajno srčno posurovelost nekaterih ljudi.

Stari Vogrinc Janez, ki mu je že 80 let, se je dogovoril z Janezom Senčarjem in njegovo ženo, da jima prepusti posestvo, sam si je pa izgovoril skromen preužitek. Senčarjeva sta spočetka vse obljubila, toda ko sta se na posestvo vsedla, je moral stari preužitkar v hlev med dve kravi in svinjo. Ležal je med gnojem in strašno trpel. Vsega bolnega in onemolega so orožniki našli in odredili, da se človek vrne v hišo med ljudi.

O postopanju Senčarjevih bo govorilo še sodišče.

NAŠIM BRALCEM IN »DRUŠTVOM KMETSKIH FANTOV IN DEKLET!«

Uredništvo je sklenilo, da bo v svojem listu odprlo rubriko, v kateri se bodo priobčevali članki, čijih namen bo, da pronikne v naše podeželje čim globlja izobrazba. Zato naprošamo vse naše prijatelje in somišljenike, da nam javljajo v čemu se žele poučiti. Posebno važno je to za kmetijske fantovske in dekliška društva. Torej na delo — izobrazba bodi cenejša od kruha!

PORAVNAVA VOJNE ŠKODE

Gospodarsko finančni odbor ministrov proučuje načrt uredbe o poravnavi vojne škode vsem vojnim oškodovancem, ki že 20 let čakajo na poravnavo. Gre pri tem v prvi vrsti za vojne oškodovance na našem Koroškem in Primorskem.

Upanje obstoja, da bo ministrski odbor načelno odškodnino priznal, nakar se bo ista pri vsakem oškodovancu ugotovila in nato izplačala.

CENTRALA ZA KURIVO

Po odredbi ministrskega sveta se je ustanovila pri trgovinskem ministrstvu centrala za oskrbo prebivalstva ter vojske s kurivom.

Centrala za kurivo ima nalogo, da prouči potrebe prebivalstva glede kuriva in da po potrebi vrši razdelitev razpoložljivih količin na potrebne rajone in na kraje, ki se ne morejo oskrbovati iz svoje okolice. V ta namen lahko centrala kupuje in prodaja drva, premog in lignit.

V izvrševanju svoje naloge lahko centrala izvede prisilni odkup razpoložljivih količin drv za kurjavo po maksimiranih cenah, določenih na osnovi uredbe o kontroli cen. Kot razpoložljive količine se v smislu te uredbe smatrajo vse količine drv, ki presegajo potrebe za kurjavo lastnih stanovanjskih in delovnih prostorov za 9 mesecev.

Na zahtevo centrale za kurivo smejo splošna upravna oblastva prve stopnje v posameznih krajih odrediti prijavo zalog drv. Vse osebe, ki imajo več nego 50 prostorninskih metrov drv, so v tem primeru dolžne prijaviti svoje zaloge. Neprijavljene zaloge se vzamejo brez odškodnine v korist centrale za kurivo.

V krajih, kjer bi se pojavilo občutno pomanjkanje drv, smejo občinski uradi za oskrbovanje (aprovizacijski uradi) in kjer teh ni, mestna poglavarstva odnosno občinske uprave, na zahtevo centrale za kurivo predpisati racioniranje prodaje drv ali vezanje nakupa drv z nakupom ustrežajoče količine lignita.

ŽIDOVSKI OTROCI V SLOVENIJI

Vlada je nedavno izdala odredbo glede omejitve vpisa židovskih dijakov na srednje in visoke šole v Jugoslaviji. Znano je, da prebiva v Sloveniji najmanj židov in da se še ti, kar jih je, nahajajo največini v Prekmurju, kjer imajo v rokah skoro vso trgovino v Murski Soboti in Dolnji Lendavi.

V šolskem letu 1938-39 je bilo židovskih dijakov v Sloveniji:

na osnovnih šolah 30 od 177.757 vseh otrok v Sloveniji. Od teh 30 jih je bilo v srezu Murska Sobota 19;

na meščanskih šolah jih je bilo 5 med 10.275 učenci;

na srednjih 23 (v Murski Soboti 10) izmed 12.684 učencev in v vseh strokovnih, gospodarskih in gospodinjskih šolah 4 (od teh na tekstilni šoli v Kranju 3 izmed 51 učencev).

Poleg teh je še nekaj učencev židovskega pokolenja, ki so pa prestopili v katoliško vero in niso všteti v gornjih številkah.

ODKUPNA CENA ZA PŠENICO BO ZNIŽANA

Ministrski svet je izdal odlok, da sme Privilegirana izvozna družba uvoziti prosto carine: 10.000 vagonov pšenice, 5000 vagonov ovsa, 3000 vagonov ječmena in 3000 vagonov pšenične moke.

Zaradi slabe letošnje letnine bomo mogli izvoziti niti pšenice, niti moke, ako bomo hoteli pokriti vse domače potrebe za prebivalstvo in za vojsko, bo potrebno uvoziti večje količine pšenice in drugih žitaric. Z zgoraj navedenim sklepom ministrskega sveta s katerim se je oprostilo Prizad pri uvozu določene količine žita in moke, se namerava tudi vplivati na cene na domačem trgu in po prvem novembru znižati premijo, ki je bila svojčas določena na 50 din za 100 kg pšenice.

Odkupna cena za meterski stot pšenice znaša do 1. novembra l. leta 300 din in sicer 250 din osnovne cene in 50 din premije, ki jo dobi vsak proizvajalec, ako do 1. novembra odproda pšenico poblaščenim ustanovam. Po tem dnevu se namerava premija znižati in kruh poceniti, ker je danes za široke delovne plasti predrag.

POMANJKANJE KOŽ

Poleg pomanjkanja bombaža, ki preti naši tekstilni industriji delno omejitve obratovanja, ali celo popolen zastoj, se je pričelo opazovati tudi očitno pomanjkanje kože za našo usnjarsko in čevljarstvo industrijo. Čevljarstvo in usnjarska industrija je v Sloveniji zelo močna. Celi kraji se pečajo s to obrtjo, kakor Tržič in Žiri.

Čevljarški izdelki so se naenkrat podražili skoraj za 100%.

Po podatkih je ugotovljeno, da ne prideamo v Jugoslaviji dovolj kože za naše potrebe. V normalnih časih smo morali uvoziti nad 500 vagonov surovih kož. Največ smo jih uvozili iz Amerike. Uvoz je sedaj onemogočen in nastane nujno vprašanje preskrbe naše usnjene industrije s kožami. Nedavno se je vršila v Za-

grebu konferenca, ki je predlagala tele mere za ureditev vprašanja kož in usnja:

1. Vse ukrepe za ureditev usnjarske stroke je treba izdati enotno za vso državo. 2. Ker gre za surovino, ki je nimamo dovolj v državi, je treba uvesti prisilno gospodarstvo. 3. Konferenca soglašala s tem, da se za razdelitev surovih kož in usnja ustanovi centrala bodisi po sistemu enotne organizacije ali po sistemu več organizacij, toda na ta način, da morajo biti te organizacije med seboj povezane. Podrobnosti naj predpiše trgovinski minister v sporazumu z bansko oblastjo. 4. Konferenca soglašala s tem, da mora biti taka organizacija pod nadzorstvom oblasti in da jo morajo voditi predstavniki oblasti skupaj s predstavniki gospodarstva, pri čemer morajo biti zastopane vse panoge, ki spadajo v usnjarsko stroko. 5. Za surove kože in usnje naj se uvede sistem maksimiranja cen po predlogih te organizacije. Maksimalne cene naj predpiše trgovinski minister v dogovoru z bansko oblastjo. 6. Pri določanju cen morajo sodelovati prizadete organizacije. 7. Predvideti je treba sankcije proti onim, ki se ne bi pokorili odredbam o cenah. 8. Trgovinsko ministrstvo in bansko oblast je treba pozvati, da nujno izdajo ukrepe za ureditev tega vprašanja ob sodelovanju predstavnikov vseh gospodarskih panog, ki so zainteresirane na usnjarski stroki.

ZDRUŽENJE PREČANSKIH SRBOV

Že nekaj časa sem se opažajo poskusi, kako bi se prečanski Srbi zbrali v skupno fronto, ki bi naj tvorili protiutež težnjam hrvaških frankovcev. Srbi na Hrvatskem žele dobrega in mirnega sožitja, ne odobravajo pa nobenih poskusov, ki bi omajali temelje in trdno povezanost naše države. Večina noče ničesar slišati o politiki SDS, ki jo smatrajo za škodljivo. Najprej je poskušala zbrati prečanske Srbe JRZ, Sedaj se snujejo ožji stiki med radikali glavnega odbora in pristaši Stojadinovićeve Srbske radikalne stranke.

BUČNO SEME

Nedavno se je vršila konferenca predelovalcev olja, ki so ji prisostvovali tudi predstavniki slovenskih tvornic za izdelovanje bučnega olja. Prizadevanje gre za to, da se letos zbere čim več bučnega semena. Odkupna cena je določena na 4 din za kg. Lani je bila cena 2.80 din. Računajo, da bodo letos zbrali okrog 1000 vagonov bučnega semena, ki ga bodo predelale v olje slovenske tvornice.

VINOGRADNIKI, POZOR!

Že več let izdaja Vinarsko društvo za dravsko banovino v Mariboru strokovno glasilo pod imenom »Naše gorice«. Pri listu »Naše gorice« sodelujejo priznani vinarski strokovnjaki, praktiki in drugi odlični sotrudniki. V oktobrski številki prištevajo »Naše gorice« zelo aktualne članke iz vinarstva in kletarstva. Med drugimi je zlasti pomemben članek pisca F. V., ki obravnava o slajenju in razkisanju letošnjih vinskih moštov. Ka-

kor je znano, je izdala Kr. banska uprava dovoljenje za splošno slajenje moštov. Tudi je ministrski svet predpisal uredbo o osvoboditvi državne, banovinske in občinske trošarine na sladkor, namenjen za sladkanje vinskega mošta. Zaradi tega bodo strokovno podane smernice v »Naših goricah« zelo dobrodošel kažipot za one vinogradnike, ki bodo izboljševali mošte z dodajanjem sladkorja. Poleg sestavka »Duh po žveplovi vodikovec v vinu« in »Kaj nas uči letošnja trsna rez« je zlasti zanimiv in poučen prispevek ravnatelja Kosija. V kratkih in jedrnatih odlomkih je pisec nanizal celo vrsto prekoristnih in praktičnih naukov iz vinarstva in kletarstva, ki morajo zanimati vsakega vinarja. Končno je omembe vredni tudi sestavek »Vinograd in klet v začetku novembra«, kjer neimenovani pisec v pregledni in po časovnem redu izvršeni obliki našteva vsa opravila, ki jih skrbni vinogradnik čez leto ne sme zanemarjati.

List »Naše gorice« izide vsakega 15. v mesecu. Oktobrska številka je izjemoma izšla nekaj dni prej. Naročnina za »Naše gorice« je zelo nizka ter znaša komaj 20.— din letno. Zato pišite takoj dopisnico na naslov: Vinarsko društvo v Mariboru, Vinarska šola, da vam pošlje »Naše gorice«. Dostavljene vam bodo vse dosedanje letošnje številke lista. Za poravnavo naročnine prejmete po pošti tudi čekovno položnico.

Kdor ljubi toliko opevano vinsko trto in njen žlahtni sok in kdor hoče sodobno in dobičkanosno vinariti, ne bo okleval in odlašal z naročilom »Naših goric«.

**ČITAJTE IN NAROČAJTE
»KMETSKI LIST«!****POŽAR IN SMRT PRI KRALJIČU NA IGU**

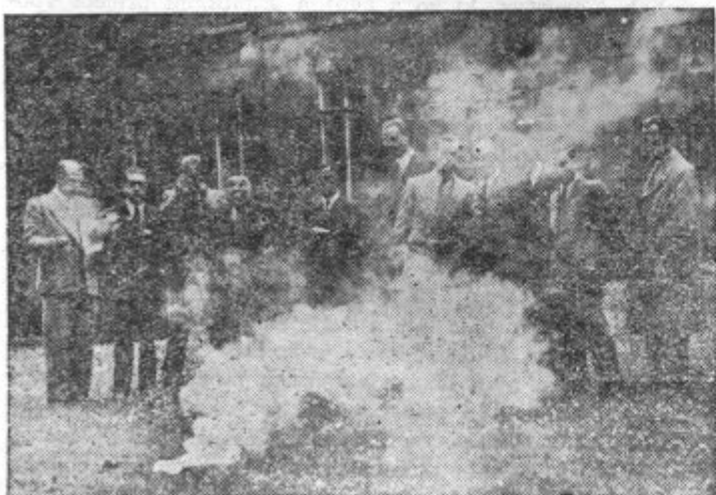
Na prijazni domačiji Franceta Kraljiča na Igu je dne 21. p. m. nastal na nepojasnen način požar, ki je v dobri uri upepelil celo gospodarsko poslopje. V soboto zvečer, ko se je mladi gospodar Šuštaršič Alojzij odpravil k počitku, je nenadoma začel greti voz, na katerem je bil naložen oves, odtod se je z neverjetno naglico razširil na celo stavbo, ki je bila do vrha naložena s senom in slamo.

Požrtvovalnim sosedom in gasilcem je uspelo, da so iz gorečega poslopja rešili vozove in stroje; vse drugo je postalo žrtev ognjenih zubljcev.

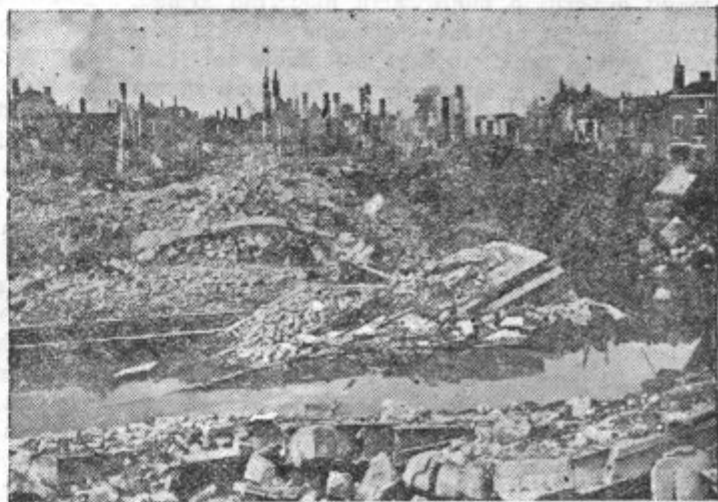
Škoda je le delno krita z zavarovalnico, predvsem je vprašanje, kako bo gospodar prehranil živino preko zime, ko mu ni ostalo niti koša sena. Dobri ljudje in sosedje sicer pomagajo, toda težko bo šlo vseeno.

Nesreča, ki je vplivala žalostno na vse vaščane, je pa še silneje vplivala na očeta Franca Kraljiča, ki je že skoro celo leto bolehal in je drugi dan po požaru umrl.

Pokojni Franc Kraljič je bil star 79 let in je bil prav zaveden napreden gospodar, ki je

Levo: Angleži mečejo iz letal zažigalne lističe, o katerih smo že poročali — Desno: Mesto Vitry, kjer po vojni vihri ni ostala cela nobena hiša

vestno upravljal svoje gospodarstvo in se v mladih letih mnogo žrtvoval za javnost in splošen dobrobit. Deloval je vsepovsod: v občinskem odboru, v odboru za nabor, bil je član Kmetске posojilnice, kmetске podružnice, bil je v odboru za osuševanje barja in drugod. Bil je ves čas tudi zvest čitatelj in naročnik Kmetškega lista. Očetu Kraljiču bomo ohranili trajen spomin, z nesrečno družino pa sočustvujemo in ob smrti in nesreči izrekamo naše sožalje.

■ **Nemci** so premestili 30 cm daljnostrelne topove iz Maginotove linije na obalo Rokavskega preliva in streljajo z njimi na angleško.

■ **Na povabilo** bolgarske vlade sta nedavno obiskala Dobrudžo nemški in italijanski poslanik v Sofiji.

■ **Ameriške carinske oblasti** so zaplenile za 70 tisoč dolarjev živega srebra, namenjenega na Japonsko.

■ **Japonci** so zasedli otok Lingkung, na katerem leži angleško najemno ozemlje Vajhavaj. Angleško uradništvo se je brez odpora umaknilo. Japonski mornarji so nalepili po ulicah letake, v katerih sporočajo, da je njihova mornarica prevzela upravo angleškega mesta v svoje roke.

■ **Spremenjeni časi.** Rumunska vlada je sklenila pretvoriti ječo, v kateri so bili zaprti člani vodstva Železne garde, v legionarski muzej.

■ **Med Nemčijo in Rumunijo** je bil dosežen sporazum, po katerem se bo tudi iz Rumunije preselilo v Nemčijo 60.000 Nemcev.

Oblaki na Daljnem vzhodu

Napetost med Japonsko in Anglijo ter Japonsko in Ameriko stalno narašča. Bolj in bolj vse kaže, da bo tu v kratkem prišlo do oboroženega spora, ki bo nove milijonske množice potegnil v vojni vrtinec.

Konec prejšnjega tedna je bil v Haifongu ubit predsednik od Japoncev postavljene kitajske vlade Vangčingvej. Ubili so ga v njegovem stanovanju.

Vangčingvej je načeloval vladi, ki se bori proti maršalu Čangkajšku, današnjemu voditelju Kitajske, proti kateremu se bore Japonci z orožjem v roki že četrto leto. Ubiti predsednik je bil še primeroma mlad. Visokošolske nauke je dovršil v Tokiu, japonski prestolnici, po vrnitvi v domovino pa se je pridružil kitajski revolucionarni zvezi. Dolgo je bil vodja leve-

ga krila stranke Kuomin, ki je bila v trajni borbi z osrednjo vlado v Nankingu, kateri je načeloval Čangkajšek. Ko so Japonci zasedli Nanking, so letos tam imenovali sebi naklonjeno vlado in poverili predsedstvo Vangčingveju.

Tudi šanghajski župan, ki so ga takisto imenovali Japonci, je bil umorjen v svojem stanovanju. Pravijo, da ga je umoril neki Kitajec, vendar za morilcem ni sledu.

Oba umora sta brez dvoma atentata z močno političnim ozadjem in bosta verjetno napetost in zmede na Daljnem vzhodu samo še povečala. To je opaziti tudi iz priprav in ukrepov na angleški in ameriški strani, o čemer poročamo na drugem mestu.

V Rumuniji in okrog nje

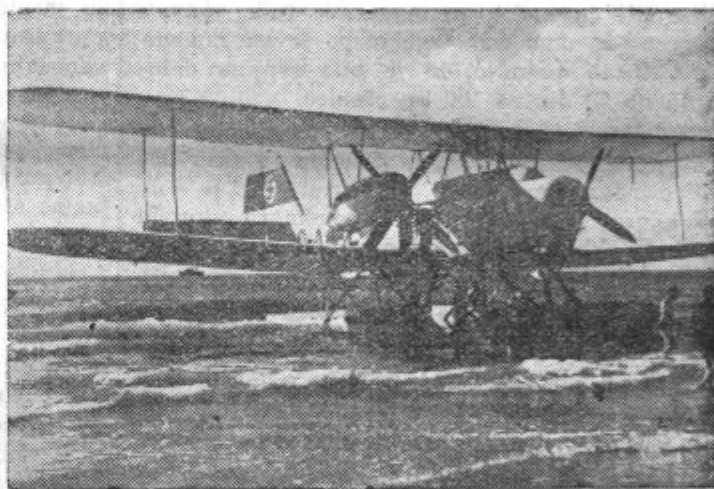
Rumunske petrolejske vrelce so zastražile nemške čete. Medtem ko so bile prve rumunske izjave glede prihoda nemških čet močno previdne, so pozneje tudi rumunski službeni krogi povedali, da so nemški oddelki za Rumunijo opremljeni s tanki, protiletalskimi in protitankovskimi topovi. Ded nemškimi vojaški so tudi letalci. Glavni stan nemških čet v Rumuniji je v Bukarešti.

Po madžarskih domnevah so bile nemške čete poslane v Rumunijo iz treh razlogov: za izobrazbo rumunske vojske, za zavarovanje rumunskih petrolejskih vrelcev proti sabotazi in za pomoč pri utrjevanju obal Črnega morja, ker preti baje nevarnost, da dobi angleško brodovje svoboden prehod skozi Dardanele.

Po drugi strani narašča napetost med Anglijo in Rumunijo. Angleško poslaništvo v

Levo: Slika nam kaže posledice letalskega napada. Desno: Vodno letalo, kakršnih se poslužujejo v bitkah nad Rokavskim prelivom.

Petrolei

Dandanes se v svetu toliko govori o petroleju, da bi se nam zdelo vprav grešno, če tudi mi ne bi nekoliko spregovorili o njem. Vsakdo ve, kako in s kakšnimi orjaškimi silami si prav vse države prizadevajo, da si pridobe čim več petroleja, ki mu prav upravičeno lahko vzdenemo ime »kri našega časa«. Če ne bi bilo petroleja, bi ne mogli govoriti o motorizaciji modernih armad. Brez petroleja, oziroma njegovega produkta bencina, bi bili tanki, orjaški avtomobili in letala brezpredmetne in mrtve stvari. Zato tudi znamo razumeti borbo velesil in vojujočih se držav glede petrolejskega prestiža.

Kaj je prav za prav petrolej in kako je nastal? — Beseda petrolej pride od grške besede petros, ki pomeni kamen ali zemljo in latinske pesede oleum, ki pomeni olje. Torej bi po slovensko rekli petroleju — kameno ali zemeljsko olje. — Zdaj pa preidimo k pripovedovanju, kako je petrolej sploh nastal.

Pred mnogimi tisočimi in deset tisočimi leti se je naša zemlja nahajala še v tako zvani predpotopni ali svoji detinski dobi, v kateri so prevladovalle nekatere orjaške rastline in še posebej ogromne živali, ki so večidel spadale v tisto skupino, v katero v prirodoslovju še danes spa-

dajo njihovi potomci plazilci, t. j. razne kuščarice, kače itd. Bili so to razni saurusi, ki so merili v dolžino po več deset metrov. Take veleživali so bile n. pr. dinosauri, igvanodont in ihtiosaurus. Hranili so se z rastlinami in z manjšimi živalmi. Nas bo predvsem zanimal le ihtiosaurus, kar znači vodna oz. ribja kuščarica. (Ihtiológija je znanost, ki se peča z raziskavo rib in ribjega življenja.) Bila je to velika žival, ki je živela v vodi. Seveda so poleg nje v velikih množinah živele tudi druge velike ribe. Ko pa so po nekaterih potresih in drugih zemeljskih premembah ogromne mase zmelje ob obalah zasule dele morij, so pod seboj pokopale tudi velikanske množine rib. Med zemljo, ki se je preobrnila v morja, so bila tudi velika drevesa, iz katerih je nastal premog. In kaj sedaj? Po tisočletnem ležanju v zemeljski masi so se ribe po gotovih kemijskih presnovah pretvorile v nekakšno tekočo gmoto in tako so ponekod nastala pod zemeljsko površino pravcata jezera in morja, ki so vsebovala mastno tekočino — nafto oz. petrolej. Radi raznih gibanj zemeljske skorje je zemlja na raznih krajih ta jezera stisnila in pod tem pritiskom je jezerska vsebina prodrila na plan. Seveda ne smemo misliti, da je iz zemlje kar bruhalo, ampak so na krajih, kjer je petrolej pritisnil iz notranjosti navzgor, nastala manjša ali pa prostranejša močvirja, na katerih in okrog katerih ni moglo

živeti nobeno živo bitje ali rastlina, kajti petrolej je prav vse ugonabljal. Med predeli močvirij so nastale tudi cele mlakuže nafte. Taka močvirnata zemlja je n. pr. ob Kaspiškem jezeru v okolici sovjetskega mesta Bakuja, kjer je centrum sovjetske petrolejske industrije. Okrog Bakuja je toliko nafte, da tam sploh ne uspeva nikaka rastlina in Rusi vrtajo za petrolejem celo skozi vodo Kaspiškega jezera 200 m od bakujske obale. — Ko je bil izumljen bencinski motor so se po vsem svetu pričela organizirati razna petrolejska društva, ki so s svojim kapitalom pričela vpostavljati na najdiščih in nahajališčih nafte vrtalne stroje. Zlasti bogati predeli naftinih ležišč so v območju ameriške reke Mississipi, okrog Črnega morja, v Mezopotamiji, Siriji, Iranu, Vzhodni Indiji, Venezueli in Osrednji Aziji. Pogledimo na zemljevid! Kaj vidimo. Da je tam, kjer se nahaja petrolej večinoma nižavje in vodovje. Mississipi je n. pr. največja reka na svetu, ki je s svojim ogromnim vodovjem potrgala cele mase zemlje in jo odplavila v svojem toku, česar posledica je bilo zasutje rib. Zato je tukaj doma nafta. Sličen, samo nekoliko drugačen primer nam nudi obobalje Črnega morja, ki je bilo v pradžini prostornejše kot sedaj. Ko so se po geoloških potresih vanj vsula cela gorovja zemlje, so pod sabo pokopala milijone in milijone ribjega živalstva. In danes je v črnemorskem območju

v Rumuniji so že dobila nalog, naj se pripravi-
jo za odhod iz te države. Tudi vsem angleškim
državljanom v Rumuniji je dalo angleško po-
slaništvo nalog, naj bodo pripravljeni za odhod
v primeru posebnega poziva.

Letalska vojna

Tudi v preteklem tednu se je nadaljevala
med Anglijo in Nemčijo letalska vojna z ne-
zmanjšano srditostjo. Nemški letalski napadi
so se vrstili dan za dnem in noč za nočjo. Glav-
ni cilji njihovih napadov je še vedno London,
pristaniške naprave ob reki Temzi do izliva v
morje, mesta, pristanišča, utrdbe in železnice
ob južni angleški obali. Na tisoče težkih ru-
šilnih in zažigalnih bomb je bilo vrženih na
določene cilje in nemška poročila javljajo o sil-
nih požarih v Londonu in drugod, ki so jih po-
vzročile njihove bombe.

Prav tako pa so odgovarjali tudi Angleži.
Vsak dan in vsako noč so obmetavali njihovi
bombniki nemška mesta z najtežjimi rušilni-
mi in zažigalnimi bombami. Obala Francije,
Belgije in Holandske se je tresla od eksplozij.
Neprestani napadi so se vrstili tudi na indu-
strijske pokrajine v zapadni in severni Nem-
čiji.

Vsa poročila so javljala o silnih škodah, ki
sta jih drug drugemu prizadejala sovražnika.

O izkrcavanju nemških čet na angleškem

ozemlju se je pretekli teden manj govorilo, in
letos že minil, čeprav so bile za izkrcavanje
splošno se misli, da je čas za take podvige
vse priprave že davno gotove. Angleško časo-
pisje sicer še vedno dopušča možnost, da bi
nemška vojska tudi v neugodnem vremenu tve-

gala izkrcavanje in opozarja angleško javnost,
da mora biti za vsak slučaj pripravljeno.

Nekateri sodijo, da naj bi pojačani letalski
napadi na London v preteklem tednu imeli na-
men prikriti veliko akcijo Nemčije in Italije na
jugovzhodu in vzhodnem Sredozemlju.

Kaj se godi po svetu

NAMENI SOVJETSKIH MANEVROV

Ruski vojaški strokovnjak trdi, da so bili
pravkar zaključeni manevri rdeče armade in
mornarice, ki so se vršili v raznih predelih So-
vjetske unije, nekakšen uvod v temeljito reorga-
nizacijo vežbanja sovjetske vojske. Ta reorgani-
zacija v šolanju taktičnih operacij bo izvedena na
temelju izkušenj, ki si jih je sovjetska vojska
pridobila predvsem v vojni na Finskem. Tudi v
sedanjih manevrih se je dokazala smotrnost čim
temeljitejše izrabe taktične spretnosti posameznih
majhnih vojnih edinic pod samostojnim, posebnim
prilikam pri krojenim poveljstvom. V bodoče
bo zmaga na vojnem polju odvisna od sposob-
nosti čim večjega števila majhnih, samostojnih
vojaških edinic, trdi ruski vojaški strokovnjak.

RUSKI TANKI

Francoski general Bonchrie je napisal čla-
nek o ruski tankovski industriji in produkciji
vojaških avtomobilov. Francoski general piše, da
je ruska vojna industrija zgradila doslej v glav-
nem štiri tipe tankov: izvidniške tanke manjših

dimenzij in teže; močnejše uničevalne tanke, ki
lahko spremljajo pehoto v borbi in jo ščitijo;
prodorne tanke, ki zaradi debelosti svojega oklepa
ter svoje oborožitve in akcijskega radia lahko
prodrejo v notranjost sovražnih postojank, končno
pa še razne specialne tanke, kakor n. pr. povelj-
niške tanke, ki so opremljeni z radijsko oddajno
postajo, kemične tanke, tanke za metanje plame-
nov in spuščanje dima ter »drobeče tanke«.

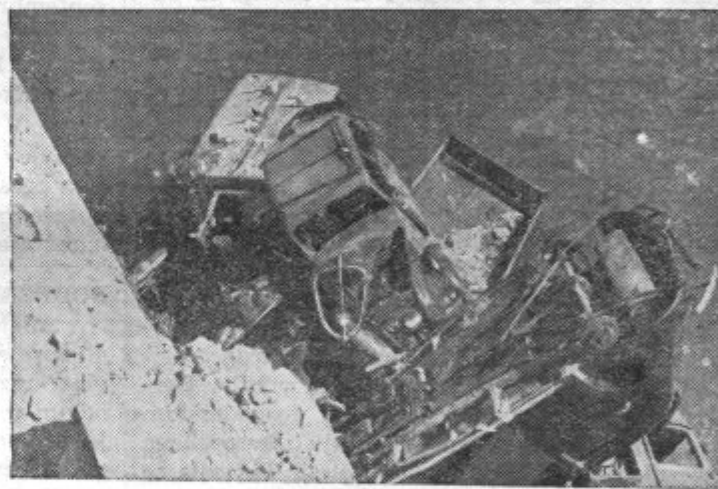
Kolikor je znano, je ruska industrija zgra-
dila v manj ko sedmih letih blizu 10.000 oklopnih
voz ter okoli 100.000 vojaških tovornih avtomob-
ilov. Morebitni neuspehi ruskih oklopnih edinic
na Finskem ne smejo nikogar premotiti glede
teh »mogočnih vojnih sredstev«, s katerimi raz-
polaga Rusija. Bila je to prva resna šola, ki ni
ostala brez sadu.

MUSSOLINI NADZIRA VOJSKO

Predsednik italijanske vlade je pretekli teden
nadziral garnizije v Gornji Italiji in prisostvoval
vojaškim vajam v Julijski krajini. Povzpel se je
tudi na razne kraje in je obiskal Gorico ter

Levo: Nemška vojska zaseda francoska mesta.
Desno: Posnetki iz izvidniških letal.

vse polno nafte in obratujočih petrolejskih vrel-
cev kot so Baku, sovjetski donski petrolejski
bazen, rumunski vrelci in drugi. Isti proces kot
pri ameriškem Missisipiju zaznavamo tudi pri
prednjeazijskih rekah Evratu in Tigrisu, ki med
seboj oklepata znamenito pokrajino Meezopota-
mijo (po naše »medrečje«). Tam je dandanes
mosulski petrolejski kompleks, ki ga izkorišča
družba, v kateri imajo veliko besedo tudi Itali-
jani. Petrolejsko sorodna Mezopotamiji sta Sirija
in še posebej Iran, na katerega imajo aspiracije
prav vse velesile, a se vsaj dosedaj še vedno trdno
nahaja v angleških rokah. Posebno veliko obilico
vrelcev nafte najdemo na njegovem jugu, koder
sta glavni petrolejski središči Naftun in Majdan.
Iz teh dveh mest vodijo dolge in močne cevi
na otok Magadan, kjer so skoncentrirane iranske
rafinerije. Ta petrolejski vod je dolg okrog 230
km. Lastnik teh rafinerij je Anglo-Iran Oil Com-
pany. — Petrolejsko silno močan je tudi sosednji
Irak, zlasti v mezopotamskem področju. Iraški
petrolej izkoriščajo v obilni meri Royal Dutch
in Standard Oil Company. Med delničarji so tudi
Francozi. — Iran in Irak sta zlasti važna za
Veliko Britanijo, ker ležita ob poti v Indijo in
Angleži se dovolj močno trudijo da si ti dve
svoji petrolejski bazi čim bolj utrdijo. To je za
njih važno ravno sedaj, ko je Anglija v vojnem
stanju. Želje po teh ležiščih nafte imajo v veliki

meri posebno Italijani, ki na svojem Apeninskem
polotoku ne izvajajo iz zemlje takorekoč niti litra
petroleja. V okolici Rima se sicer stalno vrše
poskusi, vendar ni zapažati znatnejših uspehov.

V poslednjem času smo mnogo brali o Ho-
landski Indiji, oziroma o Indokini sploh. Tudi v
tem kotu zemlje je več kot ogromno nafte. Glavni
središči sta Burma in Asan. Indokinski petrolej
izkorišča v prvi vrsti petrolejska družba Royal-
Dutch-Schell. Že prej smo povedali, kako važen
je petrolej za armade, in spomnimo se samo, kako
silno željo gojijo Japonci po petroleju iz Indo-
kine. Pri tem naj ne pozabimo tudi na druga
indokinska prirodna bogastva, o katerih je v tem
listu že pred časom pisec teh vrst napisal obširen
članek (»Holandska in njen pomen«). Ko smo že
pri Japonski, naj povemo tudi, kako je z njo
glede petroleja. Glavni japonski petrolejski vrelci
so na južnem delu otoka Sahalina in na Formozi.
Japonski nafte silno primanjkuje in je prisiljena
na uvoz iz USA.

Na petroleju bogata je tudi Osrednja Ame-
rika, za njo pa nič kaj ne zaostaja Južna Ame-
rika. V Osrednji Ameriki pripada po obilici pe-
troleja prvo mesto Mehiki. Mehiki petrolej je
v zadnjem času silno zadišal Rockefellerjevi petro-
lejski skupini, znana stvar pa je, da je napol
španska Mehika dežela stalnih uporov in pobun,
bodisi komunističnih ali desničarskih. V posled-

njem času so n. pr. prevladali desničarji, ki svoji
ideologiji zvesti — nič kaj radi ne gledajo na
invazistične Amerikance, ki stoje krepko na strani
protidesničarske Anglije. Zato je vprašanje,
kako bo USA glede mehiškega petroleja uspela,
še vedno odprto. — Na petroleju obilna je tudi
ostala Osrednja Amerika, ki šteje v svoje ob-
močje angleško polkolonijo Honduras, Guatemala
itd.

V Južni Ameriki je prva glede petroleja re-
publika Venezuela, ki bo po raznih cenitvah v
tozadevni produkciji zasedla kaj kmalu prvo me-
sto na svetu. Pri tamošnjih petrolejskih družbah,
izmed katerih je prva že večkrat omenjeni Royal
Dutch, so do nedavna imeli veliko besedo Holan-
ci. (Glej: »Holandska in njen pomen«!) Glavna
nahajališča venezuelskega petroleja so na delt-
skem ustju reke Orinoko in v območju jezera
Marakaibo. — Druga južnoameriška država, ki
obiluje na nafti, je Columbia (ime je dobila po
odkritelju Amerike Krištofu Kolumbu). Središče
kolumbske nafte je v območju reke Magdalene.
Kolumbijci, ki so po poreklu španci, kakor večina
južnih Amerikancev, stremijo vedno bolj po na-
cionalizaciji svojega petroleja in skušajo tuje
delniške družbe čim hitreje in uspešneje izriniti.
Tudi republika Equador (ime po ekvatorju!) ni
ravno revna, kar se tiče nafte. Nahajališča so v
zalivu Gbajaquilla in Salinosa ter Svete Helene,

se udeležil velike parade fašistične mladine v Padovi. Parade italijanske fašistične mladine so se udeležili tudi mladinski oddelki iz Španije, Madžarske, Rumunije, Nemčije in Bolgarije.

Ob priliki Mussolinijeve inspekcije armadnega zbora v dolini reke Pada je naglaševalo italijansko časopisje, da so čete zbrane in pripravljene ne samo za obrambo meja, marveč tudi za daljne cilje. Armada, zbrana v Gornji Italiji, se lahko v najkrajšem času premesti kamorkoli.

NEMSKA VOJSKA V RUMUNIJU

V soboto je prispel v Bukarešto poseben vlak z nemškimi oficirji, ki bodo po zatrdilu rumunske vlade vežbali rumunsko vojsko. Nemške čete so prevzele tudi že vso varnostno službo v petrolejskih revirjih.

Nemške oficirje so v Bukarešti sprejeli z velikimi svečanostmi. Nad mestom je krožilo 150 nemških letal.

Po informacijah ameriškega dopisnega urada United Press je prispelo do sedaj v Rumunijo že 20.000 nemških vojakov.

V Rumunijo je prispelo tudi nemško letalsko odposlanstvo. Pričakuje se, da bodo prišli v kratkem v Bukarešto tudi zastopniki italijanske vojske.

Napetost med Rumunijo in Anglijo je dosegla svoj višek in angleški poslanik v Bukarešti je pripravljen na odhod z vsem osebjem in angleškimi državljani.

ODNOŠAJI MED RUSIJO IN TURČIJO

Turški veleposlanik v Moskvi, ki je te dni odpotoval v Sovjetsko Rusijo, je zastopnikom tiska izjavil, da so odnosi med Turčijo in Sovjetsko Rusijo prijateljski in da bo njegova naloga ta, da bo še poglobil prijateljstvo med Turčijo in Sovjetsko Rusijo. Turški veleposlanik je izjavil, da upa, da bo novi sovjetski veleposlanik v Turčiji deloval v istem smislu. Ob koncu je turški veleposlanik izjavil, da morajo države, ki niso zapletene v vojno, ohraniti prijateljske vezi.

UREDITEV BODOČEGA GOSPODARSTVA V EVROPI

Italijanski dopisni urad Stefani je objavil vest, da bo te dni odpotoval v Berlin italijanski minister za valute in devize Riccardi.

Isto poročilo pravi, da se bodo vršili v Berlinu važni razgovori z nemškim gospodarskim ministrom dr. Funkom o razvoju evropskega gospodarstva po zmagi osnih volesil. Pojavila se je namreč potreba, da se že sedaj določijo smerice za razvoj bodočih gospodarskih odnosov.

vse nedaleč od morske obale. Petrolejska polja merijo nekaj tisoč hektarjev ozemlja. Equadorski petrolej je cenjen posebno zaradi tega, ker ga ni treba preveč čistiti. — Republika Peru, ki meji na Equador, ima tudi več najdišč nafte, ki so seveda izkoriščana. Bolivija ima dovolj petroleja v predelih gorstva And. Eksploatirajo ga severno-ameriške petrolejske družbe. — Po obsegu ozemlja druga največja južnoameriška republika Argentina (= srebrna dežela), ima precej petroleja na obalah Patagonije. Tam nestrano črpa iz zemlje nafto 732 vrtalk in črpalk. — Skoro nič petroleja nima velikanska Brazilija, ki je ena največjih držav na svetu.

V Evropi prevladuje v ozirih petroleja Sovjetska Rusija. O ruskem Bakuju, »črnem mestu« smo že preje govorili in v eni prejšnjih številčk smo notirali vest, da so petrolejske vrtalke znova pričele kar na vso moč obratovati v okolici mesta Grožnjega. Rusi imajo dovolj petroleja tudi okrog Majkova, t. j. petrolejski okoliš med Kaspijskim jezerom in južnim obronkom pogorja Ural. Važna za Sovjete so posebno naftna nahajališča v Osrednji Aziji, kajti do teh bi v slučaju zapleta Sovjetske Rusije v vojno kaj težko verjetno prifrčali sovražni aeroplani. Vsak naj se zaveda, da Rusi vedo, kaj je za njih petrolej, in da bodo Rusi producirali kaj kmalu toliko petroleja, kot nobena druga sila na svetu.

in trgovinskega prometa v novi Evropi. Glede na to je pričakovati, da bodo berlinski razgovori Riccardia in dr. Funka velikega pomena ne le za Nemčijo in Italijo, nego tudi za ostale evropske države, ki bodo pripadale novemu evropskemu gospodarskemu sistemu.

ZAKON ZA ZAŠČITO DRŽAVE V BOLGARIJI

Bolgarska vlada je odobrila osnutek novega zakona o zaščiti bolgarskega naroda, ki bo predložen sobranju v odobritev. Novi zakonski predlog predvideva razpustitev raznih mednarodnih udruženj ter tajnih društev. Razen tega odreja omejitve udejstvovanja Židov v raznih panogah javnega življenja ter slednjič ukrepe proti nezaželeni propagandi.

ZEMLJIŠKA POSEST CERKVA V NEMČIJI

Po statistiki zemljiške posesti, ki jo je izvedla nemška vlada, imajo cerkve, verske družbe in cerkvene ustanove v stari predmonakovski Nemčiji skupno okrog 700.000 ha zemljišč. Pretežni del te posesti odpada na evangeljske cerkve, njihove cerkvene občine in župnišča. Katoliška cerkev in njeni zavodi so imeli 203.000 ha, kar znese 29% vse cerkvene zemljiščne posesti v Nemčiji. Samostani, ustanove in zavodi so imeli od tega 54.000 ha, ostalih 150.000 ha pa pripada škofijam in župnijam. Verski zavodi evangeljske cerkve so imeli le 47.000 ha, tako da pripada pri evangeličanih razmeroma večji del cerkvenim občinam in župniščem.

■ Odlikovana poljska letalska eskadrila.

Neka poljska letalska eskadrila se je meseca septembra prav posebno izkazala v obrambi Londona in Anglije. V enem mesecu je sestrelila 109 nemških letal. Vodja eskadrile je bil odlikovan z najvišjim vojaškim redom.

■ V Moskvi je bila otvorjena konferenca slikarjev, umetnikov, dekoraterjev in gledaliških igralcev, na kateri so pričeli obravnavati vprašanja, ki so v zvezi z vzgojo gledališkega naraščaja.

PODRŽAVLJENJE OBREŽNEGA LADJEVJA

Angleški parlament je takoj v začetku vojne sprejel dalekosežen zakon, ki je dal pravico vladi razpolagati z vsemi ljudmi in vsem njihovim premoženjem v Angliji. S tem zakonom je bil po mnenju nekaterih najvidnejših Angležev izvršen naenkrat preobrat, kakor ga niso mogli Rusi izvesti v 20 letih z milijonskimi žrtvami.

In Rumunija? Tam črpajo iz zemlje petrolej že 80 let. Petrolej izvira v Rumuniji in Rusiji kot n. pr. pri nas studencj in torej ni potrebno vrtati preveč globoko. Danes je v tej državi okrog 1559 petrolejskih vrelcev, ki se razprostirajo vzdolž Karpatov, veliko pa je še takšnih polj, ki do zdaj še niso izkoriščana. — Anglija je petrolejsko siromašna, važne pa so njene delniške družbe, ki imajo svoje prste prav povsod, kjer le smrdi po nafti. — Francija si pridobiva petrolej v Alzaciji in Pechelbrunu ter Severni Afriki, svoje delnice pa ima tudi pri iraških vrelcih. — Glede Italije smo govorili in ostane samo še Nemčija, ki črpa petrolej v okolici Hanoverja in Tübingena, kakor pa pravijo najnovejše vesti, so odkrili ležišča nafte tudi na Westfalskem. Nemčija si vsled nedostatka petroleja pomaga tudi na umetno-tehnični način, namreč da po metodi Bergiusa in Fischer-Tropscha producira kar čist bencin iz takšnih snovi, ki so kemijsko-fizikalno sorodne sestavi petroleja. Ko govorimo o tem, naj ne pozabimo omeniti zanimivo dejstvo, da ima lekarniško ribje olje mnogo sorodnega s petrolejem. Oba sta namreč produkta iz rib in nekateri strokovnjaki znajo po zapleteni poti izdelati iz ribjega olja nekaj slabjši petrolej. Pri tem naj kot zaključek velja še opomba, da so pri raznih vrtanjih za petrolejem marsikod našli tudi okamenjele ribe, to se pravi, da so pri pradaevnem

Na podlagi tega zakona je te dni angleški minister za trgovinsko mornarico Cross sporočil zastopnikom brodograditeljskih podjetij, da je angleška vlada sklenila, da bo s 15. oktobrom zasegla v državno korist vse ladje, ki so opravljale službo v obalnem prometu, ter tudi vse tiste parnike, ki so vzdrževali plovbo na kratkih tranzitnih linijah.

ANGLEŠKI ZAPORNI BALONI

Vsa angleška mesta, zlasti pa London, so obdana okrog in okrog z gostim zidom zapornih balonov, ki sežejo ponekod v višino do 7000 m. Zaporni baloni so pritrjeni na tleh s tanko jekleno žico, med seboj pa povezani z jekleno mrežo. Zaporni baloni so se dobro obnesli.

Večkrat pa se je zgodilo, da je silen vihar, ki je divjal na Angleškem, nekatere balone odtrgal in jih odnesel daleč proti severovzhodu nad Dansko, Švedsko in Norveško. Te dni so se odtrgani baloni pojavili celo v Botniškem zalivu in nad Finsko. Plavajoči baloni so zelo nevarni za letalski promet in za električne daljnovode. Letala, ki se zapletejo v jeklene žice, so izgubljena. Dotiki jeklenih žic z električnimi daljnovodi povzročajo hude eksplozije. Na Danskem in na Švedskem so povzročili odtrgani baloni že mnogo škode. Finske oblasti so morale zaradi balonov začasno ukiniti letalski promet s Švedsko. Na Švedskem so pričeli izdelovati iz ujetih angleških balonov dežne plašče.

BURMA

ali Birma je velika pokrajina, ki leži vzhodno od Indije in meji na samostojno državo Siam. Skozi Birmo teče železnica in veže pokrajino z ogromno kitajsko državo. Ko so zasedli Japonci vsa kitajska obmorska mesta in luke in ko so nedavno zasedli še železnice v Indokini, je ostala Kitajska zvezana z inozemstvom le še skozi Burmo, odkoder je dobivala orožje in vojaški material.

Burma je angleška kolonija. Z ozirom na velike vojaške dobave Kitajski potom burmanskih železnic, je skušala Japonska oslabil svojo nasprotnika s tem, da mu zapre še to edino svobodno pot v svet. Japonska je zaradi tega zahtevala od Anglije, da ustavi promet s Kitajsko na burmanski železnici. Anglija je japonski zahtevi ustregla in mejo zaprla. Ameriško orožje je moralo sedaj po mnogo daljši poti na Kitajsko. Pošiljke so romale v Vladivostok in od tam po sibirskih železnicah na Kitajsko.

Anglija je ugodila Japonski misleč, da jo

zasutju obal nekatere ribe zašle med plast kamenja in se v takšnem skladovju tako preparirale, da so kar same postale kamen. Take okamenine se imenujejo fosili ali petrefakte, ki se kot velika redkost hranijo v muzejih.

(Lj., 6. okt. 1940.)

Žabkar Janez

■ Japonske čete so zasedle glavno mesto Indokine Hanoj. Francoski guverner se namerava zaradi tega preseliti v neko obmorsko mesto.

■ Ameriški vojni minister Knox je izdal poziv za vpoklic rezervnega moštva vojne mornarice.

■ Rusko letalstvo. Nekaj ameriških listov je objavilo daljša poročila o velikem napredku ruskega letalstva. Tako beležijo, da je imela Rusija leta 1937 samo 3400 bojnih letal prve linije. Dve leti pozneje so imele ruske oborožene sile na razpolago že nad 9000 takih letal. Odtlej pa si ruska letalska industrija na vse načine prizadeva, da bi še bolj pospešila svojo produkcijsko kapaciteto, tako da je treba računati s tem, da je v poslednjih 12 mesecih spet podvojila število letal vseh vrst in tipov.

■ Angleška vlada namerava povečati vojaške dobave Kitajski. V to svrhu bo poslala posebno gospodarsko in vojaško odposlanstvo k maršalu Čangkajšku v Čungking.

bo stem odvrnila od trozveze z Nemčijo in Italijo. Toda, angleška pričakovanja se niso izpolnila. Japonska je sklenila vojaško zvezo z Nemčijo in Italijo in dobila od obeh zaveznic priznano gospodstvo Daljnega vzhoda. Angleške žrtve so postale s tem brez predmetne in London je sklenil, da bo še ta mesec otvoril pot skozi Burmo na Kitajsko, po kateri bo zopet dotekal vojaški material maršalu Čangkaj-šeku, največjemu sovražniku Japonske.

Japonska grozi, da bo nasilno presekala železniško zvezo s Kitajsko tudi v Burmi in da bodo njene čete vdrle v angleško kolonijo. V slučaju Angleškega poraza v Evropi je zelo verjetno, da bo Japonska svoje grožnje tudi izvedla. Angleška vlada pa trdi, da se bo branila in da se bo borila do svoje zmage.

Bukov žir

relo, odpadlo blago KUPUJEM v
vagonih pošiljkah vagon naklad-
na postaja. Ponudbe na
Reklam Rozman
LJUBLJANA, Pražakova ulica štev. 8/I.

Iz naših krajev

× V preiskovalnem zaporu ljubljanskega sodišča se nahaja že štiri mesece pustolovec Mounib Bey el Solha, doma tam iz Sirije. Mož je potoval po Evropi in sleparil. Tudi pri nas mu je nekaj ljudi nasedlo in mu zaupalo večje vsote denarja, ko je trdil, da kupuje živino za francosko armado v Siriji. Ljubljansko sodišče ga je obsodilo na pet mesecev ječe in izgon iz države.

× Najvišjega policaja imajo v Bosanski Dubici. Mož je visok 2.05 m. Policaj Stojan Cazim je bil pred vojno v Ameriki in je prišel kot dobrovoljec na solunsko fronto. Bil je tudi ranjen. Po vojni je ostal v Jugoslaviji in dobil službo obč. policaja v Bos. Dubici.

× Na posestvu Mateja Zečevića v Sremu je zrastle letos nenavadno visoka koruza, katere stebel je merilo 5.20 m. Imela je dva koruzna stroka, od katerih je eden tehtal 2.80 kg.

× Iz poročila na občnem zboru Privilegirane izvozne družbe je razvidno, da je znašala izguba pri pšenici 66 milijonov din, pri slivah pa je zaslužila 63 milijonov dinarjev.

× Na Atlantiku je bil torpediran jugoslovanski parnik »Boka«. Parnik se je potopil. Utonila sta tudi kapetan ladje Albert Malik in član posadke Albert Vrščič. Potopljeni parnik je imel 9500 ton.

× Iz grške luke Pireja je te dni odplul jugoslovanski potniški parnik »Lovčen« z večjim številom potnikov v Newyorku. O vožnji so bile obveščene angleške in italijanske pomorske oblasti.

× Na zagrebško visoko šolo se je letos vpisalo okrog 6000 dijakov. Po naredbi bana bo na univerzi letos posloval poseben urad za socialno in zdravstveno zaščito slušateljev, ki bo najbolj siromašnim nudil stanovanje in hrano za mesečnih 150 do 200 din.

× Avtobusna proga Litija — Sy. Križ ustavlja promet do nadaljnjega zaradi pomanjkanja bencina. Dolinar Josip, avtobusno podjetje, Litija.

× Gospodarska Sloga je izročila zagrebški občini predlog, da se naj prepove prodajanje mleka po hišah. Gospodarska Sloga in Zveza mlekarstvih zadrug sta izdelali načrt o preskrbovanju zagrebškega prebivalstva z mlekom, ki bi ustrezalo higienskim predpisom. Mestna občina je pričela razpravljati o predlogu Gospodarske Sloge.

„EKONOM“

R. Z. S. O. Z.

v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7

(v lastni hiši)

Telefon interurban 25—06

Dobavlja vse deželne pridelke, kakor: pšenico, rž, ječmen, oves, koruzo, ajdo itd. Mlevske izdelke: pšenični zdrob, pšenično moko, rženo moko, ajdovo moko, koruzno moko, koruzni zdrob, pšenično in koruzno krmilno moko, pšenične otrobe, ješprenj, kašo. Poljske pridelke: krompir, fižol, zelje, sadje, seno in slamo. Stalna zaloga vseh umetnih gnojil (rud. superfosfata, kalijeve soli, Tomasove žilindre, nitrofoskala, apnenega dušika, čilskega solitra itd.), cementa in drugo glavno zastopstvo za Slovenijo oprekarne »Ilovac«, Karlovac za vse vrste zidne in strešne opeke.

× Novorojenček z zobmi. Kmetu Anti Klaričiču iz okolice Splita se je rodil sin, ki je imel takoj ob rojstvu tako razvite zobe, kot jih imajo po navadi otroci šele v drugem letu starosti.

× Divje svinje so se zelo razmnožile v nekaterih občinah brežiškega okraja in povzročajo kmetom veliko škodo, zlasti v občinah Pišce, Bizeljsko in Sromlje.

× Kranjski aeroklub je priredil začetkom preteklega tedna jadralni dan in blagoslovitev jadralnega letala »Kranjec«, ki so ga zgradili člani kluba. Svečanostim je prisostvovalo na tisoče ljudi.

× Pri Podsredi so delavci odkrili podzemsko jamo s kapniki in podzemsko vodo. Raziskovanje jame bodo nadaljevali raziskovalci jam.

× Zagreb potrebuje še 17.000 vagonov drv, ki jih kupuje tudi v Sloveniji, toda jih po sedaj maksimirani ceni ne more dobiti. Vsega skupaj potrebuje Zagreb 30.000 vagonov drv. Do sedaj jih je uvozil šele 13.000.

× Velike poplave na Hrvatskem. Že v tretjič sta prestopili letos bregove Kolpa in Sava. Jesensko deževje je povzročilo silne poplave tisočev oralov njiv in travnikov. Voda je preplavila polja s koruzo, krompirjem in repo. Prebivalstvo iz poplavljenih krajev je težko prizadeto in prosi za dodelitev koruze in odpis davkov.

Iz tujine

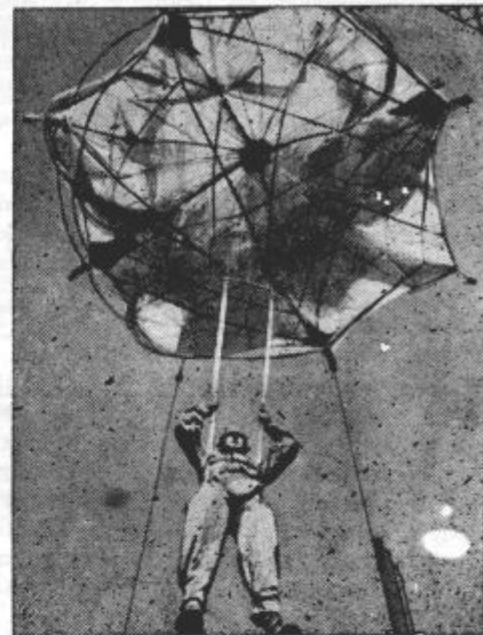
× Japonska namerava presekati železniško zvezo z Birmo na kitajskem ozemlju, da se tako izogne sporu z Anglijo. Po mnenju japonskih vojaških krogov lahko japonska letala pretrgajo promet na birmski cesti. Bombardirati morajo le nekaj mostov in drugih gradbenih objektov na kitajski strani in promet je za dalj časa onemogočen.

× Japonska letala pogosto napadajo sedež Čangkajškove vlade mesto Čungking. Po več sto letal prihaja nad mesto in ga obmetavajo z rušilnimi in zažigalnimi bombami.

× Ameriške petrolejske družbe na Kitajskem so dale svojim uradnikom poziv, da se vrnejo z družinskimi člani v Ameriko. Zaradi vedno večje napetosti med Japonsko in Ameriko, se bodo vsi ameriški državljani vrnili v svojo domovino predno bi se pričele sovražnosti.

× Ruski padalec Hozlosin je dosegel nov rekord. Iz letala je skočil v višini 8050 m in padal skoro 7000 m z zaprtim padalom.

× V Rumuniji bodo postavljeni pred sodišče vsi politiki, ki so kakorkoli v zvezi z ubistvi članov Železne garde, ki je danes edina politična predstavnik rumunskega naroda. Pri vseh bivših politikih, ali visokih državnih uradnikih bodo izvršene preiskave o njihovem

Amerikanski padalci, ki se pripravljajo na vojno v vzhodni Aziji, ako bo prišlo do spora

premoženju. Preiskava bo izvršena za deset let nazaj. Kdor si je na nezakonit način pridobil premoženje, se bo isto konfisciralo v korist države. To je prav.

× Američani smatrajo, da Japonci ne bodo rabili Indokine samo za borbo proti Kitajski, marveč jo bodo uporabili kot glavno oporišče za nadaljna osvajanja bogatih holandskih kolonij in angleških otokov. Ni izključeno tudi, da se bo Japonska poskušala polastiti Avstralije ter osvojiti tržišča v Indiji.

× Prodiranje Japoncev v Indokino je spravilo na noge Ameriko in silno razburilo njeno javno mnenje. Ameriški tajnik za zunanje zadeve je izjavil, da Amerika ne bo mogla ostati ravnodušna, ako se bo poskušalo nasilno menjati posestno stanje na Daljnem Vzhodu.

× Ruska ladja »Krasny« se je po 80 dnevnem potovanju po severnem ledenem morju vrnil v Vladivostok. Prevozila je nad 14.000 km in preiskala vzhodne polarne pokrajine.

× Strokovno šolstvo v Rusiji. V Sovjetski Rusiji pripravljajo otvoritev 80 raznih strokovnih šol in sicer železničarskih šol, šol za avtomobilsko industrijo, metalurgijo, kemijo, gradbe itd.

× Kanada bo v kratkem dogradila 3000 tankov najmodernejše vrste za Angleško vojsko.

× V Londonu je ostalo vsled nemških letalskih napadov 300.000 ljudi brez strehe. Oblasti grade zaklonišča in jih opremljajo z vsemi potrebnim pohištvo.

× Nov prekop v Rusiji. V kratkem bodo začeli graditi v Rusiji, ki bo vezal Volgo z Vzhodnim morjem.

× Ruski vojni komisar Zaporozec je bil imenovan za šefa politične propagande v rdeči vojski.

× Ameriška zbornica je odobrila nov kredit za oboroževanje v znesku 1470 milijonov dolarjev, kar znaša v našem denarju 80 milijard din. Zbornica je v celoti odobrila do sedaj za oboroževanje Ameriške vojske 13 milijard dolarjev ali 700 milijard dinarjev.

× Nemci so zbrali v enem tednu za zimsko pomoč nad 22 milijonov mark. Uspeh nabiranja je še enkrat večji kot je bil v istem času lanske leto.

× Sovjetski pomorski manevri v Baltiku, pri katerih je sodelovalo 8 bojnih ladij in nešteto drugih manjših edinic, so bili te dni s kar največjim uspehom zaključeni v Talinu.

× Pri Kunari v Uralu so začeli zidati orjaško tovarno za predelovanje kovin, eno izmed največjih v Sovjetski Rusiji. Tovarna bo predelovala odpadke svinca, aluminija in drugih

kovin iz drugih tovarn na Uralu, v Sibiriji in na Daljnem Vzhodu. V bližini Volge grade največje tvornice v Rusiji za obdelovanje kamna. Tovarne bodo obdelale na leto več ko 80.000 kubičnih metrov marmorja, nevštevši drugih vrst kamna.

■ **Po cenitvah** nekaterih nevtralnih opazovalcev je bilo porušenih v London v teku sedanjih letalskih napadov približno 2000 hiš. Težje je bilo poškodovanih okrog 3000 zgradb, lažje pa 10.000.

■ **Česko-moravski protektorat** so Nemci sedaj vključili v nemško carinsko področje.

■ **London** si zelo prizadeva, da bi zboljšal odnose s Moskvjo. Angleška vlada bi rada obnovila pogajanja za novo trgovinsko pogodbo med obema državama. Za rusko naklonjenost se poteguje tudi ameriška vlada, odkar ji grozi spor z Japonsko. Rusija se noče vezati z nikomur in zatrjuje, da hoče ostati nevtralna v sedanji imperialistični vojni vse dotlej, dokler ne bodo prizadeti njeni interesi in dokler ne bodo ogrožene njene meje. Kljub temu, da je rusko časopisje vse od lanskega leta napadalo Anglijo in jo prikazovalo kot krivca za nadaljevanje vojne, se opaža zadnje čase prijaznejše pisanje nasproti Angliji. Poročila o letalski borbi med Anglijo in Nemčijo prinašajo ruski listi strogo nepristransko. Priznavajo, da se Angleži dobro in vztrajno branijo in da morala angleškega naroda kljub hudim napadom ni nikjer popustila.

■ **Parniki**, ki prevažajo razno blago iz Južne Amerike v Anglijo, bodo vozile nazaj angleški premog za Argentinijsko in Urugvaj.

■ **Nov rumunski poslanik v Berlinu.** Za novega rumunskega poslanika v Berlinu je bil imenovan prvak Železne garde (rumunski fašisti) inž. Greceanu.

■ **Italijanska vlada** je izgnala iz Italije ameriškega novinarja Johna Matthews, ker je pre kratkim poslal svojemu listu poročilo, v katerem pravi, da hočeta Italija in Nemčija preprečiti, da bi bil Roosevelt ponovno izvoljen za prezidenta. To bi kazalo kakor pravi poro-

čilo o izgonu, da se hoče Italija vmešavati v notranje zadeve Zedinjenih držav. Spričo takega poročanja, ki bi moglo povzročiti poslabšanje odnosov med Italijo in Zedinjenimi državami, je postalo nadaljnje delovanje ameriškega novinarja v Italiji nedopustno.

■ **Iz Bolgarije** je odpotovalo v Italijo 170 članov bolgarskih mladinskih organizacij, ki so v Padovi prisostvovali veliki paradi italijanske mladinske organizacije. Tej paradi je prisostvoval tudi Mussolini.

■ **V Berlin** je prišel pretekli teden bolgarski kmetijski minister Bagrjanov. Na postaji ga je pozdravil nemški kmetijski minister Darre.

■ **Ruska vlada** je predpisala v srednjih in visokih šolah obvezen pouk tujih jezikov, nemščine, angleščine in francoščine. Noben dijak ne bo mogel dobiti diplome, ako ne bo obvladal enega od predpisanih tujih jezikov.

■ **Guverner belgijskega Konga** se je odločil bojevati se naprej na strani Anglije. Kongo je ogromna in bogata belgijska kolonija v srednji Afriki.

■ **Italijanska vlada** se peča z vprašanjem povrnitve tisočev italijanskih družin, ki žive na Francoskem.

■ **Nemška bomba** je zadela angleški parlament in ga močno poškodovala. Angleški letalec pa je vrgel bombo na palačo letalskega ministrstva v Berlinu in je prav tako poškodoval.

■ **Iz Londona** se z vso naglico izseljujejo otroci in ženske. Zadnje čase so pričeli tudi v Berlinu izseljevati otroke zaradi neprestanih angleških napadov.

■ **V Kanadi** so že ustanovili 22 letalskih šol, ki jih poseča okoli 20.000 letalcev. Vežbe se vrše na 88 letališčih. V celem bodo ustanovili v Kanadi 67 letalskih šol, ki bodo izvežbale letno 25 tisoč pilotov.

„**Kmetijski list**“ izhaja vsako sredo. Naročnina znaša letno 30 din, pollet. 15 din, za izposojnino letno 50 din. Inserati po tarifi. Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Neprankirana pisma se ne sprejemajo. — Rokopisov ne vračamo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Vrednostni papirji

Ljubljana. Drž. papirji: 7% inv. pos. 99—100, agrarji 51.50—52.50, voj. šk. pr. 441—443, begl. obv. 76.50—78, dalm. agr. 69—71, 8% Bler. pos. 99.50—101, 7% Bler. pos. 95—96, 7% pos. Drž. hip. banke 100—102, 7% stab. posojilo 92—95.

Ljubljanska borza

Na ljubljanski borzi je bil vreden 12. oktobra: Ameriški dolar 55 din, nemška marka 14.90 din, švicarski frank 10.27 din.

Cene kmet. pridelkom

Ječmen 400 din za 100 kg, oves 350, rž 500, koruza 420, fižol 500, krompir 150—175, seno 105, slama 55 — goveje surove kože 10—17, telečje 16, svinjske 7—10 za kg., jabolka I vrste 250—500 za 100 kg. — Trda drva 90—160. vino pri vinogradnikih 6—8 — jajca 1.20 za kos, surovo maslo 32—40.

Sejmi

- 20. oktobra: Črenčevci, Križevci, Martjanci;
- 21. oktobra: Cerklje, Lesce, Ziri, Žubna, Celje, Črna, Murska Sobota, Sevnica, Sv. Peter pod Svetimi gorami;
- 22. oktobra: Dramlje;
- 23. oktobra: Marija gradec, Laško;
- 24. oktobra: Dol. Logatec, Velenje;
- 25. oktobra: Lemberg;
- 26. oktobra: Videm, Dobropolje, Videm ob Savi;
- 27. oktobra: Št. Rupert.

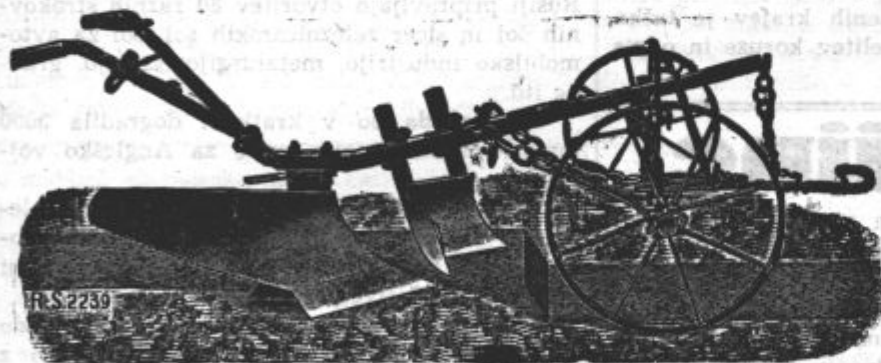
Svinjski sejem v Ptuj, dne 9. oktobra 1940.
Cene so bile naslednje: prasci od 6—12 tednov stari 80—150 dinarjev, pršutarji 10.75—11.75 din, debele svinje 12—13 din, plemenske svinje 9.50—10.75 din za kilogram žive teže.

Voli I vrste 8—10, II 7—8, III 6—7.

Krave klavne 7—8, plemenske 5—7, klobarice 5—6.

Teleta 7.50—10 din kg žive teže.

SACK-ovi plugi so najboljši!

V zalogi pri Kmetijski družbi in njenih skladiščih

Navzlic podražitvi usnja
proizvajamo in prodajamo

ČEVLJE

v priznani prvovrstni
kakovosti po prejšnjih cenah.

TRIUMF, MIKLOŠIČEVA CESTA 12
nasproti hotela »Uniona«

Kmetijski hranilni in posojilni dom

zadruga z neomejenim jamstvom

v Ljubljani — Tavčarjeva ulica 1

Žiro račun pri Narodni banki — Račun Poštne hranilnice 14.257

Brzjav: „Kmetijski dom“ — Telefon št. 28-47

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun — Daje kratkoročna posojila — Eskontuje menice — Izvršuje ostale denarne posle — Nove vloge na knjižice in na tekoči račun vsak čas razpoložljive
4 do 5%
obrestuje po
Za vse vloge nudi popolno varnost!
Zaupajte domačemu denarnemu zavodu!